

paratizem. Na podlagi teh strankarsko političnih gesel hočejo še nadalje deliti tudi učiteljstvo v državotvorno in protidržavno.

DRŽAVOTVORNO IN PROTI-DRŽAVNO UČITELJSTVO.

Učiteljstvo pa mora delitev svojega stanu in stanovskih tovarišev na podlagi tega naziranja in teh gesel v državotvorne in protidržavne odločno odkloniti. Preganje in sumničanje učiteljstva kot protidržavno se mora jenjati!

Izjava manjšine sama pravi, da je »državno in narodno edinstvo bistven del ustave, na katero je učiteljstvo priseglo.«

Učiteljstva naj ne sumniči »protidržavnost«, temveč naj se onim, ki se jih smatra za protidržavne to dokaže da so napravili taka dejanja, ki so protinim z dokazi disciplinarno postopa in naj se nadalje z njimi postopa po zakonu ter se jih odslavi iz državne službe »točno navedbo razlogov in razsodbe ne pa, da se jih preganja na podlagi različnega tolmačenja strankarsko političnih gesel o narodnem edinstvu.

Državotvoren je vsak učitelj, ki vzgaja mladino v etično in moralno dobre državljanke, ki stremi za napredkom in moderniziranjem šolstva, ki stremi za resno povzdigo svoje stroke in stanu, ki stremi za zblizanjem in edinstvom svojega stanu v blagor naroda in države, ne more se na smatrati za državotvornega onega, ki hoče na podlagi različnega tolmačenja strankarsko političnih gesel še nadalje deliti učiteljski stan in najboljše šolnike in prosvetne delavce prolašati za protidržavne elemente zaradi različnega tolmačenja nestanovskih problemov.

STANOVSKO EDINSTVO JE EDINA REALNA BAZA ZDRAVEMU DRŽAVNEMU EDINSTVU.

Edino merilo za ocenjevanje posameznikov v našem stanu in organizaciji sme biti delovanje posameznika o stanovskem in strokovnem pravcu, političsko strankarska gesla in ideologije pa ne smejo imeti vpliva in ne smejo biti merilo za naše postopanje v stanovsko političnem pravcu.

Tudi državotvornost ne bo merila po strokovnem delu in udeleževanju, ne pa po strankarsko političnih, bojnih geslih, če jih kdo prolašča ali ne.

Stanovsko edinstvo je prvo, ki ga moramo realizirati, če hočemo tvoriti trdno bazo državnemu edinstvu. Če ne

bomo mogli ustvariti popolnega stanovskega edinstva v povzdigo in v korist svoje stroke in stanu, ko imamo toliko skupnega dela in smotrov, ne bomo nikoli realizirali narodnega edinstva, ki nima toliko realnih in pozitivnih skupnih smotrov.

Predvsem pa moramo odstraniti vse, kar nas stanovsko razdvaja in kar je smatrati le kot strankarsko politična gesla in strankarsko navlako, ki v njenih oblikah tolmačenja ne spada v naš ožji stanovski program in ne v smernice naše stanovske politike.

Nesporno je na za učiteljstvo državno edinstvo, ki ga ni potreba posebej povdariat in podčrtavati v ožjem stanovskem programu.

NOVA POGAJANJA

Poverjenik Anton Gnuš je pojasnil, da v smislu poslovnika skupščina nima pravice da razpravlja o sklepih delegacije, nakar je bilo sklenjeno da naj novi ožji svet razpravlja o tej zadevi in se pogaja s pooblaščenči opozicije.

REFERATI

Med tem časom sta podala svoja referata tov. Mirko Vauča o problemih podeželskega šolstva in učiteljstva in tov. Anton Skala o reorganizaciji UJU.

Oba referata sta bila temeljito zastavljena in sta z vsjo globino posegla v predmet sam. Skupščina je obema referentoma burno pritrdjevala.

IZJAVA NOVEGA OŽJEGA SOSVETA.

Po daljšem posvetovanju je novi ožji svet podal sledeči sklep:

Izjavljamo, da člen 1. Deklaracije, za katerega je 17. julija 1926 na zborovanju delegacije nastal spor, ne omejuje nikomur pravice, da bi izpovedal načela narodnega in državnega edinstva kakor ga interpretirajo člani UJU podpisani na predloženi izjavi.

Povdarjamo da je 52 delegatov pripadnikov SDS brezpogojno pristalo na člen 1. Deklaracije, katere glavna misel je, da omogočimo pristop v skupno organizacijo vsakemu članu našega stanu. Povdarjamo, da s tem pospešujemo najboljše narodno edinstvo ki je udeleženo v ustavi. Ako bi se s tem ne zadovoljili, apeliramo na delegacijo, da o tem ponovno sklepa na izrednem delegacijskem zborovanju.

DEKLARACIJA.

Po prečitaniu novih smernic stanovske politike je pov. Gnuš zaključil lepo uspešno skupščino.

Velevažen sklep O. Z. državnih nameščencev.

(»Naš Glas«, št. 21. z dne 31. julija 1926.)

Kakor so poročali že vsi naši dnevniki, seveda kolikortoliko netočno se je glasil sklep O. Z. z dne 24. julija 1926:

Javni nameščenci — državni uradniki, uslužbenci in pokolienci se umaknejo iz javnega življenja: oni izstopijo iz vseh kulturnih karitativnih, športnih in političnih društev.

Poslednji not opozarjamo, da je napočil čas preizkušnje naših sil, naše moči. Javljeni sklep O. Z. je obvezen za vse njeno članstvo. Pričakujemo da se članstvo brezpogojno pokori temu sklepu.

Marsikomu bode izvajanje tega sklepa neprijetno, mučno: vsakdo se pa mora zavedati, da je samemu sebi najbolj in da je to edina pot, po kateri bomo opozorili javnost da smo važen činitelj vsega javnega življenja, da dihamo in da nočemo še umreti.

Poglejmo v mesta, naše trge, naše vasi! Kdo širi v teh krajih kulturo? Kdo se največ udeležuje na karitativnem polju? Kdo goji šport, kdo je najizrazitejši politik? Največji inteligent, državni nameščenec! Po svoji predizobrazbi je on poklican za voditelja za vse označene pokrete. V vseh izobraževalnih društvih, v čitalnicah na vseh diletantskih odrih, pri Sokolu in Orlu pri pevskih društvih, pri gasilnih olesjevalnih društvih, pri Jugoslovenski Matici, Jadranski straži, pri Ciril-Metodovi družbi pri Orjuni itd., je državni uslužbenec prvi propagator, voditelj, podpornik. Ker je državnemu

uslužbencu po ustavi zaimenjeno, da se sme tudi politično udeleževati ali posredno ali neposredno, reprezentira masa državnih nameščencev kader naša nesliivejših volilcev.

Odpovejte naročila za politično časopisje, kulturne revije itd. Naisvetejši egoizem zahteva od nas imperativno, da izvajamo pritisk na javnost na ta način, da jo opozorimo z izstopom in odpovedmi iz vseh naštetih organizacij društev itd. na svojo eksistenco. Mi smo cvet naroda, odličen faktor vsega javnega življenja, ki bo brez nas hiral kot debljo, ki so mu izpodrezali korenine in mu odbili vrhove. Predaleč bi nas zavedlo, če bi hoteli začrtati vse senčne strani ki se bodo pokazale v javnosti s striktnim izvajanjem našega sklepa, ni na tudi umestno da bi prosili naše članstvo, da se striktno pokori sklepu O. Z. Pregovor pravi: Pomagaj si sam in Bog ti pomore. Kdor noče samemu sebi dobro, naj šteje pare za društva in politiko i v naprej naj prepeva in igra bajzica v božjem imenu. Zadrzne si naj pas, nastavi hrbet raz ktereza mu režejo iermenje, naj poklekne in — molči.

Naša naloga tudi ni, da bi klicali politične stranke na odgovor. Nepobitno dejstvo je, da se ni našla še nobena parlamentarna skupina ki bi protestirala kot naš zastopnik proti vladni odredbi.

V poslednji uri kličemo: Vkup, vkup, uboga gmaina!

Naše učiteljstvo.

(»Naš Glas«, št. 21. z dne 31. julija 1926.)

Okruto rečemo, da smo s skrbjo v srcu pričakovali izida letošnje skupščine UJU Poverjenišva Ljubljana, ki se je vršila v dneh 16., 17. in 18. julija v Celju. Zastopniki dveh nazirani so si zrlji v oči:

ali po sedanjih stezici ali po novi poti? — Kdor je opazoval srditi boji za in proti in pozna tudi križev pot, ki je po njem taval učiteljstvo dolga desetletja, ko je obletal po njem bič političnih strank, ta

še bo izpoznal in znal oceniti zmago takozvanih »novostrujariev«. Letošnja skupščina v Celju je postavila zgodovinski mejnik v razvoju učiteljstva. Dosedaj je bil učiteljski stan kot izgubljen čoln sredi razburkanega morja, ki je iskal zatočišča kjerkoli si bodi, da se je le spasil!; posamezniki so se vrtili kot pluta po vodi: bili so marionete političnih strank.

Sedaj se je v Celju dobojeval oster boj novih načel in idej s starimi tradicijami. Ven z dnevnim, ograbno politiko iz stanovskih organizacij! Človek bi mislil, da je to samo ob sebi umljivo, naravno — pa so se vendar borile cele vrste proti temu načelu z verno, ki bi zaslužila višjih ciljev. Ta nova za nas seveda že od nekdaj zastopana smer je bila jasna kot beli dan. Kdo bi se ji upal protiviti? A so se zatekli solipsisti in politikujoči frazerji za krilatico »narodnega in državnega edinstva«. Hoteli so imeti, da se ustavi to besedilo v deklaracijo kot ne

bi že vsak posamezni učitelj kot uradnik prisegel, da mora biti za državno edinstvo! Pravilno pa trdi z. Mervič, da je v srcih nas vseh trdno zasidrano državno edinstvo, da pa narodno edinstvo žali bože — tava po temnih in zavijih motih dnevne politiki, ki ga s svojo strankarsko navlako ne pospešuje, temveč naravnost ubla.

Z zadoščenjem smo prečitali čl. 7. na skupščini sprejete deklaracije, ki se glasi v drugem odstavku: Vedno bodi tudi pripravljena (namreč stanovska organizacija UJU) za solidarno zastopanje skupnih interesov z drugimi organizacijami nameščencev in delaj zlasti na to, da se čimprej ustvari Unija učiteljstva vseh vrst šol.

Veriga se sklena. Če nikdar, je napočil sedaj usodni čas, da se sklenemo ter pokažemo, da je v skupnosti moč in zmaga.

Vi ste z nami, mi smo z Vami!

Upokojitev inšpektorjev pri prosvetnem oddelku v Ljubljani.

Ker se glede upokojitve inšpektorjev pri prosvetnem oddelku v Ljubljani dr. Beuka in Westra širijo napačna politična ali osebna domnevanja, podajam sledeče pojasnilo, kakor sem ga bil izvedel ob svojem obisku pri ministrstvu prosvete v Beogradu pretekli terek in sredino.

Po proračunu za leto 1926/27. bi moglo biti v vsej državi samo 6 prosvetnih inšpektorjev, ki so uvrščeni v I. kategorijo, 3. skupino, a dejanski jih je 14. V Sloveniji bi po proračunu mogel biti samo eden, a dejansko so štirje (dr. Beuk, dr. Lončar, dr. Poljanec in Westar). Zato je prosvetno ministrstvo upo-

kojilo osem prosvetnih inšpektorjev, med njimi tudi dva slovenska, a druga dva sta ostala, ker je dr. Lončar kot ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani plačan iz te postavke, a dr. Poljanec ima službo in plačo, kakor odpade po proračunu na Slovenijo.

Končno omenjam, da se išče izhod, po katerem bi oba imenovana inšpektorja lahko ostala dalje v svojih službah, kar upam, da se zgodi, ker sta potrebna za redno uradovanje.

V Ljubljani, dne 31. julija 1926.

Dr. Dragotin Lončar.

Apel ob redukciji draginskih doklad.

Za nami so lepi, a tudi težki dnevi pokrajinske skupščine. Tovariši, tovarišice! Ko smo se odpočili, napravimo še enkrat obračun, in sicer najprej vsak sam s seboj. Revidirajmo prav temeljito in zares objektivno — ne svojih stremiljenj in ciljev, v teh smo si, po mojem mnenju, itak vsi edini — pač pa koliko smo ali nismo korektni in lojalni v svojih taktiki, kako poimimo demokratizem in svobodo zase in kako za tovariša, v koliko je vsak posameznik gospodar samega sebe, da zna ali ne zna v kritičnem momentu, v prilog stvari in skupnosti, potisniti lastnega jaza malo ob stran. Prosim in rotim vsakega izmed nas: preglej, spoznaj in — priznaj! Ne lovimo se okrog par besed, ko je naša naloga tako velika ter časi tako težki in resni, ko je pred nami brezobzirno življenje, ki poide preko nas, ako ne mi ž njim.

Kolikokrat smo druge učili in jim ponavljali: Sloja jači, nesloja tlači. Pre-

tehtajmo vso globino in veličino tega dejstva — do 8. avgusta imamo čas pozneje bo morda že prepozno — Zagreb gleda na nas, Beograd nas čaka. Ko si bomo brez vsakega pridržka izprašali vsak svojo vest, pridimo ter si še enkrat odkrito in iskreno pogledimo v oči ter pojdimo na glavno skupščino v znamenju ljubezni, da Beograd, ki nas je 1. 1920. pozdravil s »Hosana«, letos ne bo de upravičeno zaklical: »Križaj jih!« Ne zapravimo tehle kratkih in dragocenih dni v dlakocenstvu, ne dajmo se nasprotnikom in svetu v zasmeh in zaničevanje. Mislimo na naš Korotan, na Goriško in Primorje zavedajmo se svetosti svojega poklica, dvignimo svoja ščeta, da nas ob sklepu bilance ne bode sram, da bo de z nami blagoslov, ne pa prokletstvo bodočih dni.

Sv. Jurij ob Taboru, 20. julija 1926.

J. Ahtikova.

Učiteljski pravnik.

—Š Od kdai se priznava napredovanja? Zadnjič smo poročali: Državni svet je odločil, da se napredovanja ne priznava od dneva dospelosti, temveč šele od dneva podpisa dotičnega ukaza, če ni v njem izrecno naveden dan napredovanja. Danes priobčujemo najnovše. Napredovanja se priznava je od dneva podpisa dotičnega odloka brez ozira na dan dospelosti za nazaj. Dokler povišica ne dospe, se odlok ne sme predložiti v podpis. Za vzrok navajajo ukaz ministrskega predsednika, ki je zapovedal štedenje in zmanjšanje državnega budžeta za 10%. Prošnje za povišice pa je vlagajte pravočasno in pravilno opremljene, da ne bo še večje izgube.

Učiteljski pevski zbor.

PEVSKI ZBOR SLOV. UČITELJSTVA S SEDEŽEM V LJUBLJANI.

(Konec.)

Navdušenje in požrtvovalnost za našo idealno stvar so člani našasneje dokazali pri zadnjem tečaju, ki se je vršil začetkom počitnic od 2. do 10. julija. Zbor je bil zbran skoro polnoštevilno. In to veselje in navdušenje do dela, ženski zbor se kar ni hotel raziti. Niso to malenkosti! Deset dni živeti ob svojih stroških v Ljubljani, kriti vse potne stroške sam iz svojega, društvu nima denarja — in žrtvovati zlate dneve zasluženih počitnic petju. Ljudje ki so zmogni takih žrtv, morajo vedeti, kaj hočejo in zakaj te žrtve. V tem je največje poročstvo zborovega obstoja in napredka.

Ta zadnji tečaj je vzdal temelju za zadnji kamen, člane je snela iskrena vez

odkritega prijateljstva, ta družba zbrana na tako lepi podlagi se ne bo razšla brez elementarnih sil. To naj vedo vsi naši nasprotniki: Pevski zbor slov. učiteljstva je danes popolnoma dovršil svojo organizacijo in stoji trdno na poti k svojim ciljem. Delo proti njemu ni le grdo, ampak tudi abotno.

Koncem počitnic se bo še enkrat sestel in sicer 23. avgusta moški, 25. pa še ženski zbor, da bo nadaljeval začeto delo. V rokah imamo dva programa: eden je hrvatski, ki obsega najnovjša, večinoma rokopiisna dela: dr. Sirole, Gotovca, Orgeševića, Lhotke, Pandopola, Doboniča, Stolcerja, Žganca i. dr. Drugi je pa slovenski, ki obsega najboljše in najznačilnejša dela Adamiča, Lajovica, Ravnika, Škriancja, Kogoja in drugih. V tem programu bo posebno lepo zastopan naš ženski zbor, ki je poln v vseh smereh. V tem zadnjem devetdnevem tečaju je prvi spored prekoračil dobro polovico, slovenski se ji je na daleč približal. Seveda je bilo mogoče zmazati to delo le ob izrednem sodelovanju vseh činiteljev. Neumoren je bil duša zbora, pevovodja Kumar, ki je z nezmereno požrtvovalnostjo sestavil oba sporeda in neodoljiv njegov namestnik Gröbming. Neutrudljivi so bili vsi korepetitorji in korepetitorice in neopustljivi člani Slovenija! V vrstah tvojih vzgojiteljev je veliko neuznanega idealizma.

Izredno podporo uživa zbor pri Glasbeni Matici, ki nam prepušča brezplačno za vaje kolikortoli sob potrebuje in umevanje pri intendanci, ki dovoljuje sproti članom znižano vstopnino k gledališkim predstavam. Zbor zna to vsestransko naklonjenost Glasbene Ma-

tice ceniti in ve da bi bilo brez podpore iste težko voditi nevske tečaje. Tudi »Slavec« in »Ljubljanski Zvon« sta nam v potrebi ponovno gostoljubno odprla svoje prostore.

Sklepno: Zboru bi prav prišlo se nekaj dobrih I. tenorjev, eventualno se kakšen visok sopran, drugi glasovi so dobro zastopani. Mučijo nas pa finančne težave. Ko bi hotel vsak učitelj žrtvovati mesečno samo en dinar za zbor bi nam bila s tem plemenitim delom odvzeta glavna skrb. Od finančnega položaja bo precej odvisen nadaljni napredek zbora. Ustanovniki plačajo enkratni znesek 500 Din. podporniki pa od 12 Din letno dalje. Pozivam vse učitelstvo in njih prijatelje, da prispejijo po svojih močeh zboru v pomoč s tem, da ga emotno podpre in pot do cilja, katerega si je zbor postavil, bo lahka.

M. Bajuk, načelnik zbora.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKI DOM V MARIBORU.

Dne 3. julija 1926 je imelo načelstvo in nadzorstvo U. D. skupno sejo, da na podlagi sklepov običnega zbora in nastalih razmer določi vodstvu smernice delovanja. Udeležba je bila polnoštevilna, kar dokazuje, da odbor vestno izpolnjuje svojo dolžnost in da ne bo on kriv, ako društvo ne doseže glavnega smotra v doglednem času.

Blagajnikovo poročilo je odbornike razočaralo: v prvi polovici tekočega leta je prejel komaj četrtino proračunirane članarine, a založenega blaga se je razprodalo zelo malo, najmanj v srezu premožnim prebivalstvom. Po blagajnikovem poročilu se je vnel živahen razgovor, tekom katerega se je splošno obžalovalo, da precejšen del učitelstva ne uvideva, kakšne važnosti je U. D. za cel stan — zmanjšanje službenih prejemkov se bo gotovo nadaljevalo! — in da so nekatera učit. dr., ki so že sklenila plačevati določeno udnino radi nezavednosti drugih zopet preklicala svoje sklepe. Koristilo ni niti osebno posredovanje in prigodilo se je celo, da na zborovanju nekoga učiteljskega društva predsednik ni pripustil debate o članarini za U. D., a neki drugi predsednik je imenoval člansko obveznost za nedopustljivo in neodpustljivo. Trdno smo na prepričani, da bi bila tovariša drugačnega mnenja, ako bi prvi ne sedel na mehkem stolu v bližini mesta in drugi ne bil posestnik. — Blagajnik prosí, da pošiljatelji denarja na nakaznicah vedno kratko zabeležijo, v katero svrhu je bil poslan, n. pr. Č = članarina, Z = zemlievid, G = grb, O = oder, D = dar. Dalje prosí, da mu zbiratelji članarine pošljejo pred koncem leta seznam plačujočih članov.

Upravnik založenega blaga poroča, da je v preteklem polletju razposlal samo 524 zemlievide in da obetata mladinska igra »Šola v nebesih« in grb primeren dobitek. Grb je izborno izdelan in smemo biti ponosni nanj. Zato pričakujemo, da ga ne bodo naročili sami uradi in šole, marveč tudi društva in zasebniki.

Ker ima U. D. vse pravice do mladinske igre »Šola v nebesih«, bi mu morali vpriporiziti plačati zakonito tantijemo. Odbor je sklenil, da je sedaj ne zahteva, pač pa apeluje na tovariše, da pošljejo društvu od vsake vpriporizitve prostovoljen prispevek.

Zaloga zemlievida Slovenije bo skoraj pošla in zato da U. D. natisniti nov zemlievid, ki bo popolnejši in nekoliko večji od sedanjega. Izide na radi tehničnih težkoč še le koncem septembra.

Za vse založene zemlievide se je določila prodajna cena na 8 Din. Pri direktnih naročilih dobe šole toliko izvodov za revne učence zastoni, kolikor znaša knjigotržni rabat.

Odbor je naprosil poštovnega tovariša Antona Skalo, strokovnega učitelja v Mariboru, Koroščevo ulica, da tudi letos posreduje pri našem dijaških stanovani.

Soglasno je bil sprejet tudi Rajšpov predlog, naj se začne akcija da se proglasita Učiteljski konvikt in Učiteljski dom kot dela naše stanovske organizacije.

Nato so se rešile še nekatere manj važne zadeve, tičeče se notranjega poslovanja društva.

Tovariši(ce), ko sem po seji šel mimo »Delavskega doma«, me je zbolelo srce: kajti preprosto delavstvo, boti pripada večinoma meščanskim strankam, si je postavilo ponosno palačo samo s prispevki od svojih plač in bornih

dnin, a del učiteljstva noče niti pomagati, da bi U. D. vsaj z gospodarskim delom dosegel svoj glavni cilj!

Splošne vesti.

— Z današnjo številko prične »Učiteljski Tovariš« nov letnik, in sicer 67. letnik, t. i. za šolsko leto 1926/27. Zato je današnja številka 1. za šolsko leto 1926/27. Vsled sklepa pokrajinske skupščine v Celju se preuredi vse poslovanje poverjeništvu po šolskem in ne solarnem letu in bodo tako izhajali tudi vsi listi. Za letoš je izšla 1. številka z avgustom in bodoče pa bo »Učiteljski Tovariš« pričel nov letnik s 1. julijem vsakega leta in zaključil letnik s 30. junijem naslednjega leta. Na čelu lista bomo za lažjo evidenco označili letnik in šolsko leto. Poslovanje in obračuni bodo s tem zelo olajšani. Tudi centrala UJU v Beogradu ima vse poslovanje urejeno po šolskem letu. Zeleni je, da tako urede svoje poslovanje tudi vsa okrajna učiteljska društva, ker le na ta način bo mogoče enotno urediti vse poslovanje. Blagajniki okrajnih učiteljskih društev naj preneso vse blagajniške postavke, vključene v mesecu juliju na novo upravno leto s pričetkom 1. julija. Preteklo leto pa zaključijo s 30. junijem. Ko bodo gotove še nekatere priprave, preimejo vsi blagajniki okrajnih društev enotne poslovne knjige in navodilo za enotno poslovanje.

— K članku tov. Gangla »Starec, tiho bodi!« v zadnji številki »Učiteljskega Tovariša« je poslal tudi poverjenik tov. Anton Gnuš izjavo, da on v času predsedstva na pokrajinski skupščini v Celju ni slišal dotičnih besed, zato jih tudi ni mogel zavrniti s predsedstvenega mesta. Niemu kot predsedniku tudi ni bil javljen kak tak incident.

— »Eden proti« Dragi tov. urednik! Da se ne bo ta neupravičeni »eden proti«, kakor morska kača vlekla po vseh časopisih, blagovoli glede glasovanja na pokrajinski skupščini »prejeti sledeče pojasnilo: Ko smo glasovali »za« ali »proti« deklaraciji, sem podpisani delegat Ljubljanskega učiteljskega društva glasoval »proti«, ker se ni v prvi točki sprejel nasus o narodnem in državnem edinstvu, misleč pri tem le na prvo točko, ne pa na celotno deklaracijo. Ko pa so za menoj drugi protiglasovalci glasovali z izrazom: »S pridržkom k 1. točki« sem stopil, da se moi »proti« ne bi morda nepravilno tolmačili takoj, še predno je bil izid glasovanja razglašen, k skrutinatorju tov. Lapaineju in k namestniku strokovnega tajnika tov. Kobalu z zahtevo, da se moje glasovanje tolmači in popravi v smislu »pridržka k 1. točki«, kar mi morata omenjena tovariša pritrditi. — Žal, da se na mojo zahtevo ni oziralo in kaže se plaziti dalje zahteva na ima v javnosti popolnoma drugo lice, kakor bi ga sicer morala imeti. — Kaj nai bi se hotelo s takim postopanjem zasledovati res ne morem pomeniti — čut poštenosti na zahteva, da se mi ta krivica popravi. — S tov. pozdravom — Loize Mardek.

— Znižanje uradniških plač in redukcija uradništva. »Kmetijski list« utemeljuje znižanje sledeče: Sedanje draginske doklade so bile določene v času, ko je bila vrednost dinarja na mednarodnem denarnem trgu iako nizka in dosledno tudi cena vsakega blaga visoka. Od takrat pa do danes se je na položaj znatno izpremenil. Pred tremi leti je bilo vrednih 100 dinarjev komaj 4 švicarske (zlate) franka, danes pa je 100 dinarjev vrednih več kot še enkrat toliko! Dvig vrednosti dinarja pa je imel za posledico tudi znatno pocenitev vsakovrstnega blaga. Danes je moka mnogo cenejša kakor je bila pred tremi leti, cenejša je obušalo, ker se dobi danes za 200 dinarjev že nar iako dobrih čevljev, cenejša je obleka. Drago je le še vino v gostilnah in luksuzno blago to na gotovo ne spada med najpotrebnejše stvari. Koliko je padla cena živini nam pa ni treba pripovedovati, ker to vsak kmet čuti na svojem žepu. To so neobitna in neovrleljiva dejstva!

— Odkritja spomenika blagopokojnemu kralju Petru-Osvoboditelju v Kranju dne 1. avgusta 1926 se je udeležilo naše poverjeništvu po deputaciji, ki so jo tvorili tovariši: poverjenik Skulj, tajnik Kobal in urednik Dimnik. Pred spomenikom je položil pov. Skuli s kratkim nagovorom lovorov venec Udrženja UJU — poverjeništvu Ljubljana skupno s kranjskim učiteljskim društvom ki je kot okrožno društvo tudi položilo svoj venec pred spomenik. Za tem je položila venec v imenu svojih članov tudi Slomškova zveza.

— Naročniki »Učiteljskega Tovariša«, ki niso organizirani v UJU, bodo prejemali redno list naprej in se jim bo naročnina obračunala z dnem 31. julija, preostanek pa nresel na nov letnik, ki je pričel izhajati z današnjo številko. Prosimo, da poravnajo vsi, ki so še na dolgu za nazaj svoje obveze in nam pošljejo četrtletno ali polletno naročnino tudi za naprej, za kar so prejeli v eni zadnjih številki položnice.

— TOVARIŠI(CE)! ZBRAJTE naše ročnice našega najboljšega mladinskega lista »Zvonček«, da pripravimo pravočasno naklado za 1. številko letnika 1926/27, ki izide meseca septembra. Naročnino je treba vplačati najmanj 1/4 letno naprej. Letna članarina znaša Din 30, četrtletna Din 7.50. Vsak(a) tovariš(ica) naj pridobi vsaj dva naročnika, da spravimo tako list v aktivno stanje. Na delo tedaj, ker resnobni so dnevi...

— 25-letnico mature ljubljanskega učiteljskega praznuje tovariši(ce) letos dne 26. avgusta v Zagrebu, da tako vrnejo obisk zagrebškimi tovarišim(icam), ki so pred 25 leti ob priliki abiturijentske prireditve posetili Ljubljano. Tako se je sklenilo na sestanku v Celju ob priliki skupščine. Glejmo, da ne bo nikogar manjkalo pri tej slavnosti srebrne poroke z učiteljskim stanom! Prenočišča za sredo 25. avgusta so preskrbljena v dijaškem domu pri tovarišu Krajačiču na Ilici.

— UPRAVA ZVONČKA ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše vezane à 60.— Din, navadno vezane à 45.— Din in nevezane à 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih številk vseh letnikov à 3.— Din komad na razpolago. Vsi oni, ki hočejo izpopolniti nekompletne letnike, sezite po teh številkah, dokler so še v zalogi.

— Mučen incident na pokrajinski skupščini v Celju. Gospod Ivan Dimnik, glavni in odgovorni urednik »Učiteljskega Tovariša«, Ljubljana. Učiteljska tiskarna. V 30. številki »Učiteljskega Tovariša« leto LXVI. priobčili ste na četrti strani druzi koloni notico pod naslovom: »Mučen incident na pokrajinski skupščini v Celju«, kjer pravite: Kakšnih sredstev itd... Navedbe, ki so zgoraj citirane, v zmislu § 26. zakona o tisku z dne 6. avgusta 1925 (»Službene Novine« z dne 8. avgusta 1925, št. 179 XXXIX. — 1925) povravlam kakor sledi: Ni res, da sem na skupščini v Celju kot predlagatelj dodatka o državnem in narodnem edinstvu zaklical skupščini: »Prokleti bodite če to naredite!« (Če namreč skupščina odkloni njegov predlog). Res pa je, da sem zaklical: Prokleti bodete, če povzročite razdruženje naše organizacije. Prosim Vas, da gornji popravek natisnete v »Učit. Tov.« v zmislu V. glave zakona o tisku takoj po prejemu na istem mestu, z istimi črkami in v obče v zmislu §§ 26. in 27. zakona o tisku. — V St. Vidu nad Ljubljano, dne 1. avgusta 1926. — Iv. Smaidek

— Nameščenje novincev. Kakor je videti, bo letos precejšnje število novincev ostalo brez mest. Na naših šolskih oblastih je sedaj, da bodo upoštevali v prvi vrsti novince iz učiteljskih društev, za tem uradniških in potem šele iz ostalih slojev. Tako pravilo velja pri drugih stanovih, zakaj bi bilo pri nas drugače. Svoji za svoje! Pazno bomo sledili letošnjim imenovanjem, da ne bodo imele hčerke doktorjev, raznih svetnikov in drugih prednosti pred nami.

— VSA UČITELJSKA DRUŠTVA, brez izjeme, naj napravijo za upravno šol. leto 1926/27 svoj proračun, v katerega naj vnesejo vse prejemke in izdatke za bodoče upravno leto. Pri tem naj se ozirajo na to, da si bodo društva ustvarila polagoma mali rezervni fond, ki bo služil za slučajne v proračunu nepredvidene stroške. Na ta način ne bodo prišla društva nikdar v finančne zadrege o kakih izrednih prilikah, posebno kadar je poslali delegate na to ali ono skupščino.

— Kmetijsko-gospodinska šola Kmetijske šole v Marjanišču v Ljubljani. Začetkom oktobra t. l. otvori kmetijsko-gospodinska šola svoj petindvajseti tečaj, ki bo trajal enajst mesecev t. i. do konca avgusta leta 1927. V tem zavodu se poučujejo kmetjska dekleta teoretično v kuhinji, šivanju, pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu in drugih predmetih, katerih znanje je potrebno vsaki gospodinjici na deželi. V ta gospodinski tečaj se sprejmejo dekleta kmetjskih staršev, ki so donosila najmanj 16. leto. Prošnje za sprejem v ta zavod, naslovljene na Kmetijsko družbo v Ljubljani, je vložiti do 15. avgusta t. l. ter jim priložiti zadnje šolsko spričevalo zdravniško

spričevalo, obvezno pismo staršev glede plačevanja mesečnih prispevkov ter navesti stan in poklic staršev. Mesečna oskrbnina za hrano, stanovanje in šolanje znaša 500 Din. Vsa podrobnejša pojasnila dobijo prosilke pri Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

— Vali Jurčec-Bučarjevi. Kot metuljček med cvetjem si stopala na Telo vo pri procesiji malčkov, a že takrat se je pojavila v Tvoji duši bol, ki se je vkoreninila tako globoko, da si postala žrtev neizprosne smrti. Nisi mogla našti miru svojemu srcu ni bilo tolažbe, niti lečenja Tvoje velike rane. Dva dni mozeje si legla v postelji in živela v upanju, da zopet kmalu okrevaš, toda zaman. Potekli so štiri tedni in na praz je stopila bela žena, ki Ti je 2. julija pretrgala nit mladega življenja. Uboga Vali! Koliko si trpela v svoji bolesti! Videli smo in čutili s Teboj, a pomoči ni bilo. Kako nežna si bila, kako blaga med otroci ter svojem sinčku in možu! Pokojnica je bila rojena 14. februarja 1895 v Kostanjevici, študirala v Ljubljani in napravila istotam tudi zrelostni izpit 28. maja 1915, usposobljenosti pa 29. novembra 1918. Službovala je ves čas v Kostanjevici. Bila je vestna in marljiva učiteljica, odkritosrčna pa tudi zvesta tovarišica in jako dobra svojemu možu, učitelju Ivanu Jurčecu, s katerim je stopila v zakon 2. septembra 1923. Iz njiju sreče in ljubezni se je rodil sinček Janezek, ki ima sedaj komaj dve leti. Draga Vali! Še bi Te hoteli imeti med seboj! Zakaj si nas zapustila v času, ko se narava odeva v najlepše cvetje! Prekruta je bila smrt, da je prehitro pograbila Tvoje mlado življenje. Ko se je vsula gruda zemlje na Tvoje truplo, so se utrnile solze v naših očeh. Padle so na rušo, ki naj poživi nežno cvetje, da bo dišilo Tvoj grob. Prestala si muke in se preselila v svet neskončnosti in miru, a Tvoj duh še živi med nami ter ostala boš v neizbrisnem spominu dotlej, ko se zopet snidemo nad zvezdami. Spavaj sladko in Vsemogočni naj Ti da večni mir!

— Anton Pavčič. V sredo 28. julija je stopil pred Gospodaria svetov častitljiv starček nadučitelj v ool, v Kostanjevici gospod Anton Pavčič. Obračun ni bil težak. Hitro sta se pobotala z večnim Sodnikom. — In angeli Gospodov je vzel zlato pero ter vpisal Pavčiča v nebeško knjigo v oddelek onih redkih, ki so služili narodu požrtvovalno nad pol stoletja. V opombi je pa zapisal nebeški pisar: Kronskega pokojenec brez odlikovanj. Pred tednom sem stal ob njegovih bolniški postelji. Videl sem, kako mirno se poslavlja mož, ki je storil v življenju več ko svojo dolžnost. — Še enkrat sva obudila spomine iz davnih dobrih in slabih let. — Do zadnjega se je zanimal za vsa stanovska vprašanja, želeč učitelstvu sloge in uspehov. Ob slovesu mi je sporočil zadnje pozdrave vsem tovarišem z nancem, zlasti še veteranom njegovih let. Sedaj počiva tovariš Anton Pavčič na Stopah v zelenem kotu pod temno Opatovo goro blizu svoje ljubljene šole, ki jo je gradil in čuval s toliko ljubeznijo. V njej bo šumelo mlado življenje, on bo pa spal tam, kamor se je oziral vsak dan z željo: »Mir, pokojinim!« Mirno počivaj med njimi tudi ti, dragi tovariš! — I. E.

— Učiteljska Samopomoč. Člani U. S. dobite v teh dneh položnice za 4 smrtne slučaje in sicer: 117. smrtni slučaj Karolina Wudler, Petrovče, 118. smrtni slučaj Valentina Jurčec-Bučar, Kostanjevica, 119. smrtni slučaj Antonija Horvat, Ljubljana in 120. smrtni slučaj Anton Pavčič, Kostanjevica. Članski prispevek za vse 4 smrtne slučaje znaša 20.50 Din. za zakonske pare 40.50 Din. Zamudnikom sem prištel še zaostanke. Dediči po teh umrlih članih so prejeli na posmrtninah 38.550 Din. — Prosim vse člane da nakažejo te zneske takoj, ker se jim položnice lahko izgube. Zlasti prosim vse one, ki imajo kaj zaostankov, da poravnajo zdaj ves znesek. — Učiteljska Samopomoč ima 1. avgusta 1926 — 1935 članov.

— Gospodinski tečaj učitelje. Šolsko leto je minulo — in začelo se počitnice. Me uboge popotnice, trudne in izmučene od celoletnega dela za druge, smo se sešle v Mladiki, v gospodinskem tečaju. Bile smo od vseh vetrov vkup znežene — iz Stajarskega, Koroškega, Prekmurja, pa tudi me Kranjce smo bile iz vseh kotov naše dežele. Eja, pa ni bil naš namen tu počivati in se zabavati en mesec: ne, amak zbrale smo vse svoje moči da še nekaj delamo delamo zase, za svojo prihodnost za svojo srečo — pa tudi za svoj želodec. Marsikaj koristnega smo se tu naučile. Znamo vse sorte